

Analyse overlast personen met verward gedrag

Leeswijzer

In deze tweede update van de analyse 'overlast van personen met verward gedrag' wordt de analyse uit 2016 aangevuld met de meest actuele cijfers. Het doel van deze analyse is om een beeld te krijgen van de ontwikkeling van de overlast van personen met verward gedrag, zowel in Tilburg als in het district Hart van Brabant. Daarnaast is het doel om zicht te krijgen op de doelgroep 'personen met verward gedrag' en om in beeld te brengen waar deze personen bekend zijn en welke partners betrokken zijn.

In hoofdstuk één is voor de gemeente Tilburg, en waar mogelijk ook voor de andere gemeenten in het district Hart van Brabant, gekeken naar de registraties (incidenten) in de politieregistratie die mogelijk verband houden met verwarde personen. Van deze incidenten is gekeken naar trends en ontwikkelingen.

In hoofdstuk twee is voor de incidenten in de gemeente Tilburg gekeken naar de wijken met de meeste incidenten.

Hoofdstuk drie richt zich op de personen die met verward gedrag in de gemeente Tilburg bekend zijn bij de politie. Er is gekeken naar het aantal meldingen per persoon, naar de kenmerken van de personen en naar of deze personen binnen de verschillende afdelingen van de gemeente bekend zijn.

Hoofdstuk vier tenslotte richt zich op de personen die middels een I28 melding bij het informatieknoppunt van het zorg- en veiligheidshuis zijn binnen gekomen. Van deze personen is gekeken naar het proces dat ze hebben doorlopen en de bijbehorende politieregistraties.

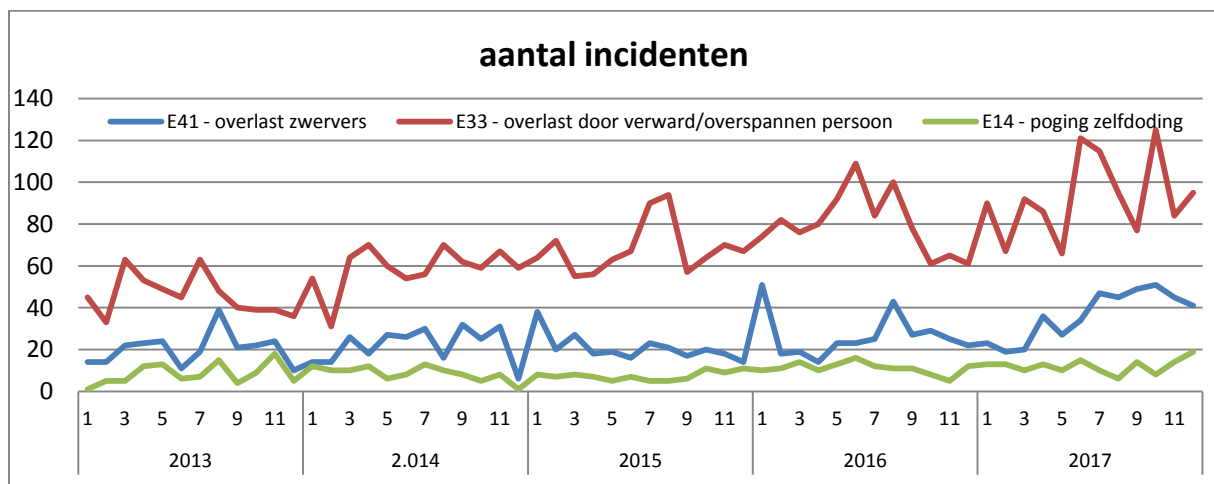
1. Algemene kenmerken

Overlast van verwarde personen kan zich op verschillende manieren openbaren. Het is daardoor terug te vinden onder verschillende categorieën van de registratiesystemen van politie. In dit hoofdstuk over de incidenten in de gemeente Tilburg wordt uitgegaan van de volgende categorieën, wanneer wordt gesproken over overlast van verwarde personen:

- E33: overlast door verward/overspannen persoon
- E41: overlast zwervers
- E14: poging zelfdoding

1.1 Tilburg

Wanneer wordt gekeken naar de ontwikkeling van het aantal incidenten, ontstaat het volgende beeld:

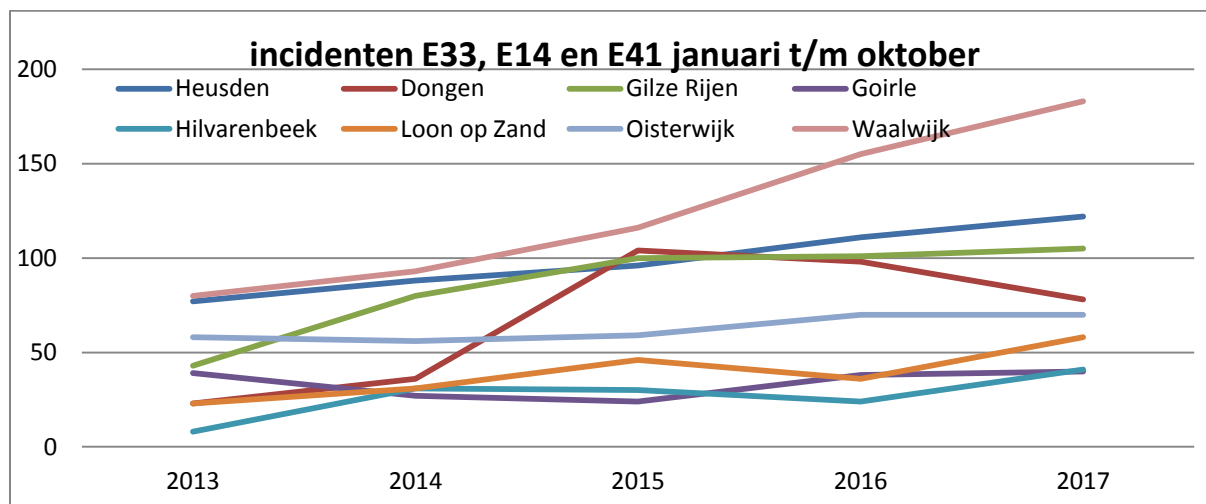
Het aantal incidenten overlast door verward/overspannen persoon is ieder jaar toegenomen. In 2013 lag dit aantal nog op 553, in 2016 is het gestegen tot 962. In 2017 is wederom een stijging zichtbaar. Ook het aantal incidenten overlast zwervers is toegenomen, hoewel minder sterk. Het aantal incidenten poging tot zelfdoding is ongeveer vergelijkbaar met het aantal in 2016, hoewel het aantal hoger is dan in 2015.

	2013	2014	2015	2016	2017
overlast door verward/overspannen persoon	547	705	818	961	1.112
overlast zwervers	243	265	251	319	437
Poging zelfdoding	100	103	89	133	145

Wanneer het aantal incidenten overlast door verward/overspannen persoon wordt gekeken, is een sinds 2013 ieder jaar een toename zichtbaar. Ook voor overlast van zwervers is een toename zichtbaar in 2016 en 2017 (van 37% in 2017 ten opzichte van 2016). Voor poging zelfdoding is het aantal incidenten in 2017 ook licht toegenomen ten opzichte van 2016.

1.2 District Hart van Brabant

Wanneer vervolgens wordt gekeken naar de situatie in de rest van het district Hart van Brabant, ontstaat het volgende beeld:

Beschrijving van de ontwikkeling per gemeente:

- Waalwijk: sinds 2013 is ieder jaar een stijging zichtbaar van het aantal incidenten,
- Heusden: ook in Heusden is sinds 2013 een stijging zichtbaar,
- Dongen: het aantal incidenten is in 2015 flink gestegen, in 2016 en 2017 is sprake van een lichte daling,
- Loon op Zand: het aantal incidenten is in 2015 gestegen, in 2016 is sprake van een daling en in 2017 is weer een stijging zichtbaar van het aantal incidenten,
- Hilvarenbeek: het aantal incidenten is in 2014 gestegen, in 2015 was het aantal incidenten stabiel waarna het in 2016 licht is gedaald. In 2017 is het aantal incidenten weer gestegen,
- Gilze Rijen: Het aantal incidenten is in 2014 flink gestegen en ook in 2015 was sprake van een stijging, in 2016 en 2017 was het aantal ongeveer stabiel,
- Oisterwijk: in 2014 en 2015 was het aantal incidenten ongeveer stabiel, in 2016 was sprake van een lichte stijging en in 2017 was het aantal incidenten weer ongeveer stabiel.

Zie hieronder een overzicht van het aantal incidenten overlast door verward/overspannen persoon, overlast zwervers en poging zelfdoding, voor de periode 2013 t/m 2017 in Hart van Brabant.

E33	2013	2014	2015	2016	2017
Heusden	70	91	102	92	138
Tilburg	547	705	818	961	1.112
Waalwijk	72	83	121	145	159
Dongen	23	32	110	101	72
Loon op Zand	16	19	21	35	50
Hilvarenbeek	3	35	27	21	40
Gilze en Rijen	35	91	88	88	91
Oisterwijk	63	60	54	69	70
Goirle	31	24	21	38	45

E14	2013	2014	2015	2016	2017
Heusden	8	5	6	13	7
Tilburg	100	103	89	133	145
Waalwijk	11	24	10	17	15
Dongen	5	10	6	7	9
Loon op Zand	6	13	7	4	8
Hilvarenbeek	5	2	7	8	2
Gilze en Rijen	15	12	17	12	14
Oisterwijk	8	3	13	8	16
Goirle	4	0	7	7	3
E41	2013	2014	2015	2016	2017
Heusden	1	3	3	6	9
Tilburg	245	265	251	319	438
Waalwijk	9	11	5	19	44
Dongen	2	4	5	0	6
Loon op Zand	1	5	24	5	9
Hilvarenbeek	1	1	2	0	3
Gilze en Rijen	3	1	7	13	8
Oisterwijk	0	8	3	4	5
Goirle	10	6	1	3	1

2. Locatie Tilburg

In eerste instantie is gekeken naar de wijk waarin absoluut gezien de meeste incidenten hebben plaatsgevonden:

Absoluut	Per 100 inwoners
Centrum	Tweest. Zkh/De Rooi Pannen
Het Goirke	Centrum
Wandelbos-Noord	Het Goirke
Gasthuisstraat	Tivoli
Het Zand	Wandelbos-Noord

Wanneer wordt gekeken naar het absolute aantal incidenten, vinden de meeste incidenten plaats in het Centrum, gevolgd door de wijken Het Goirke, Wandelbos-Noord, Gasthuisstraat en Het Zand. Dit zijn dezelfde wijken als waar in 2015 de meeste meldingen zijn geweest. Wanneer echter wordt gekeken naar het aantal incidenten per 1.000 inwoners, dan verandert dit beeld. De meeste incidenten per 1.000 inwoners vinden dan plaats in de wijk Tweesteden ziekenhuis/De Rooi Pannen, gevolgd door het Centrum, Het Goirke, Tivoli en Wandelbos-Noord.

Hieronder staan de vijf wijken weergegeven waar per 1.000 inwoners gezien de meeste incidenten hebben plaatsgevonden, uitgesplitst naar overlast door verward/overspannen persoon en overlast zwervers.

Personen met verward gedrag	zwervers
Tweest. Zkh/De Rooi Pannen	Centrum
Centrum	Tweest. Zkh/De Rooi Pannen
Wandelbos Noord	Tivoli
Bosscheweg	Gasthuisstraat
De Schans	Het Goirke

Twee wijken komen in allebei de lijstjes voor: Centrum, Tweesteden ziekenhuis/De Rooi pannen. Deze wijken hebben dus verhoudingsgewijs zowel veel incidenten overlast van personen met verward gedrag als overlast van zwervers.

Er is een aantal plekken in Tilburg waar een concentratie van overlast van verwarde personen en zwervers voor de hand ligt. Het gaat hierbij om Jan Wierhof, Gasthuisring 37 en Fabrikstraat 47. Het aantal meldingen op deze adressen in 2017 januari t/m oktober is ongeveer vergelijkbaar met dezelfde periode in 2016. In 2014 en 2015 lag het aantal meldingen op deze adressen hoger.

3. Personen met verward gedrag

Voor personen die in 2017 betrokken zijn geweest bij een E33 melding in Tilburg, is gekeken wat binnen de gemeente over deze doelgroep bekend is. Het is helaas niet mogelijk om een onderscheid te maken tussen personen die het verwarde gedrag hebben vertoond en personen die daarbij aanwezig waren en door de politie zijn vastgelegd in het systeem zonder dat ze zelf verward gedrag hebben vertoond. Door te kijken naar de personen die betrokken zijn geweest bij twee of meer meldingen, hopen we zo veel mogelijk personen uit te selecteren die alleen aanwezig waren maar geen verward gedrag hebben vertoond.

In 2017 zijn 151 personen betrokken geweest bij twee of meer meldingen E33 in Tilburg. Hiervan zijn 14 personen ook betrokken geweest bij een melding overlast zwervers. Eveneens 14 personen zijn betrokken geweest bij een poging zelfdoding. Dit betreffen overigens niet dezelfde personen. Er zit geen overlap tussen deze twee groepen.

Van de 151 personen dit in Tilburg betrokken zijn geweest bij een E33 melding, zijn 12 personen ook betrokken bij een E33, E41 of E14 melding in een andere gemeente binnen het district Hart van Brabant.

Wanneer voor deze 151 personen gekeken naar de afgelopen jaren, dan valt op dat 44 personen (=29%) ook in 2016 bekend waren bij de politie met verward gedrag. 31 personen waren ook in 2015 bekend (21%).

Wanneer we andersom kijken, zien we dat van de 124 personen die in 2016 bekend waren bij de politie met tenminste twee meldingen verward gedrag, 87 personen in 2017 niet meer in de politieregistratie voorkomen ivm een E33 incident (=70%).

3.1 Aantal meldingen

Van alle 151 personen is bekend bij hoeveel E33 meldingen zij betrokken zijn geweest. Hierbij is gekeken naar het aantal dagen waarop iemand bij meldingen is betrokken. Wanneer iemand dus drie keer in één dag betrokken is geweest bij een E33 melding, wordt deze geteld als één melding. Hiervoor is gekozen om te voorkomen dat iemand over wie vier meldingen in één dag zijn binnen gekomen en de rest van het jaar niets, wordt gelijk gesteld met een persoon die op vier verschillende dagen betrokken is geweest bij een E33 melding. In onderstaand overzicht is het echter wel mogelijk dat meerdere personen betrokken zijn bij hetzelfde incident. Het is dus niet mogelijk om het aantal incidenten op te tellen om tot een totaal van incidenten te komen waarbij bekend is wie de betrokken personen zijn.

aantal incidenten	aantal personen	%
1	683	81,9%
2	77	9,2%
3	32	3,8%
4	12	1,4%
5	9	1,1%
6	4	0,5%
7	4	0,5%
8	4	0,5%
9	2	0,2%
12	2	0,2%
13	2	0,2%
14	1	0,1%
15	2	0,2%

Van de personen die in 2017 betrokken zijn geweest bij een incident 'overlast van persoon met verward gedrag', is 82% betrokken bij één incident (683 personen), 9% is betrokken bij twee incidenten en 4% is betrokken bij drie incidenten (32 personen). Vier procent is betrokken bij vijf of meer incidenten (30 personen).

3.2 Kenmerken personen met verward gedrag

Van de 151 personen die twee of meer keer betrokken zijn geweest bij een E33 melding in Tilburg, staan 128 personen ingeschreven in de gemeente Tilburg op het peilmoment 1-1-2017. Er zijn dus 23 personen die wel in Tilburg betrokken zijn geweest bij een E33 melding, maar op het peilmoment niet in Tilburg zijn ingeschreven. Hier zijn verschillende verklaringen voor mogelijk:

- De persoon staat niet ingeschreven in een gemeente: hij/zij is zonder vaste woon- of verblijfplaats. We weten van zeven personen dat ze ook betrokken zijn bij meldingen overlast zwervers (en dus mogelijk zonder vaste woon- of verblijfplaats zijn, maar wel verblijvend in Tilburg).
- De persoon staat in een andere gemeente ingeschreven en is tijdens een bezoek aan Tilburg betrokken bij een E33 melding. We weten van vijf personen dat ze ook betrokken zijn geweest bij E33 meldingen in andere gemeenten binnen het district Hart van Brabant (en dus mogelijk in deze andere gemeente woonachtig zijn).
- De persoon staat ingeschreven in een andere gemeente buiten het district Hart van Brabant.
- De persoon is na het peilmoment in Tilburg komen wonen. Dit is bij zes personen het geval.

Van de 128 personen die wel in Tilburg staan ingeschreven, is gekeken welke kenmerken over deze doelgroep bekend zijn. Het bleek dat er adressen zijn waar meerdere personen staan ingeschreven die betrokken zijn geweest bij overlast door verwarde personen. Van deze personen zijn er veertien waarvan met redelijke zekerheid kan worden gezegd dat ze betrokken bleken te zijn bij een melding overlast verward persoon, maar zelf geen verward gedrag te hebben vertoond. Deze personen zijn uit de registratie verwijderd. De zeven personen die na 1 januari 2017 in Tilburg zijn komen wonen, zijn toegevoegd aan de analyse. Onderstaande analyse heeft dus betrekking op 121 personen.

Geslacht

Zowel mannen als vrouwen kunnen verward gedrag vertonen. Het aandeel mannen in onze doelgroep is iets groter dan het aandeel vrouwen.

	N	%
man	69	57%
vrouw	52	43%

Leeftijd

De leeftijdsverdeling van de personen met verward gedrag is als volgt.

	N	%	verdeling bevolking
Jonger dan 18 jaar	1	1%	-
18 tot 30 jaar	20	16%	20%
30 tot 40 jaar	29	24%	13%
40 tot 50 jaar	26	21%	14%
50 tot 60 jaar	24	20%	13%
60 tot 70 jaar	9	7%	11%
70 jaar en ouder	13	11%	11%

Incidenten waarbij jongeren onder de 18 jaar met verward gedrag betrokken zijn, worden hoofdzakelijk geregistreerd als 'overlast jongeren' en niet als 'overlast door verward persoon'. Van de 121 personen is één persoon jonger dan 18 jaar.

Het aandeel jongeren met verward gedrag is laag. 16% van de personen met verward gedrag is jonger dan 30 jaar (terwijl 20% van de Tilburgse bevolking tot deze leeftijdsgroep behoort). Het aandeel personen met verward gedrag tussen de 30 en 60 jaar is juist hoger dan gemiddeld in Tilburg (65% tegenover 40% in de Tilburgse bevolking). Het aandeel personen met verward gedrag van 60 tot 70 jaar is lager dan het aandeel in de Tilburgse bevolking (7% tegenover 11%). Het aandeel personen met verward gedrag van 70 jaar en ouder is vergelijkbaar met het aandeel in de totale bevolking.

Woonbuurt

In 35 van de 66 Tilburgse wijken staan personen met verward gedrag ingeschreven. Het blijkt dat personen met verward gedrag verhoudingsgewijs vaak staan ingeschreven in de volgende wijken:

	aantal per 1.000 inw	absoluut aantal
Vlashof	1,9	9
Wandelbos-Noord	1,7	10
De Schans	1,6	6
De Reit	1,2	7

Woonadres

Vervolgens is gekeken naar het woonadres van de personen met verward gedrag en het eigendom van de woning.

eigendom	N	%
woningcorporatie	79	65%
particuliere verhuur	29	24%
eigen bezit	13	11%

Het blijkt dat tweederde (65%) van deze personen staat ingeschreven in een huurwoning van een corporatie. De helft van deze corporatiewoningen is in bezit van WonenBurg, 24% bij TBV en 18% bij Tiwos.

Een kwart van de personen woont in een huurwoning die in particulier bezit is. Dit betreffen in de helft van de gevallen kamerverhuurpanden. Dertien personen (11%) wonen in een woning in eigen bezit.

Mannen met verward gedrag wonen vaker alleen of in een instelling/begeleid wonen dan vrouwen (zes van de negen personen die in een instelling/begeleid wonen, is man). Vrouwen met verward gedrag wonen vaker met hun gezin of in een kamerverhuurpand.

3.3 Bekendheid bij gemeente Tilburg

Voor de 121 personen met verward gedrag is gekeken naar de bekendheid bij verschillende partners binnen het zorg- en veiligheidshuis en de gemeente Tilburg.

In onderstaande tabel wordt weergegeven hoeveel personen van de doelgroep bekend zijn. Dit wil niet zeggen dat deze personen op dit moment in behandeling zijn van betreffende partner, wel dat ze nu of in het verleden bekend zijn geweest:

	wel bekend	niet bekend
triage ZVH/vangnet	87	34
buurtregie	47	74
complexe casuïstiek (TCC)	4	117
fraudebestrijding	34	87
re-integratie ex-gedetineerden	18	103
schuldhulpverlening	51	70

Van de personen met verward gedrag is 72% besproken op de triage zorg- en veiligheidshuis / vangnet. De overige 28% (=34 personen) is dus niet besproken. Deze personen die niet zijn besproken, zijn gemiddeld 3,0 keer betrokken bij een melding verward gedrag in 2017.

42% van de personen met verward gedrag is bekend bij schuldhelpverlening, 28% bij fraudebestrijding en 39% bij buurtregie. Slechts vier personen met verward gedrag zijn bekend bij TCC.

3.4 GCOS

Op initiatief van de gemeente Tilburg is begin 2017 binnen district Hart van Brabant een pilot gestart om de E33 meldingen op te plussen. Het opplussen vindt plaats in het kader van vroegtijdige signalering.

Doelstelling van de pilot is om personen met verward gedrag, ter voorkoming van crisissituaties, tijdig de nodige hulp/zorg te kunnen bieden. Hiervoor is in afstemming met het Zorg en Veiligheidshuis (ZVHH) en de gemeente Tilburg een werkproces ontworpen, waarbij meldingen van personen met verward gedrag door de politie worden opgeplust met politie informatie. In de tijd voor de pilot bleven de E33 meldingen in het politiesysteem BVH en werd er naast de reguliere afhandeling van meldingen niets mee gedaan. Door het opmaken van een I28 formulier worden deze personen aangemeld bij het ZVH voor een persoonsgerichte aanpak (PGA). In het ZVHH vindt triage plaats (afstemming met meerdere zorgpartners). In het registratiesysteem GCOS worden I28 meldingen en hun vervolgtraject vastgelegd. Voor deze analyse zijn gegevens uit GCOS over het jaar 2017 beschikbaar gesteld.

Van de 121 personen met verward gedrag die in de gemeente Tilburg woonachtig zijn, zijn 87 personen middels een I28 melding door de politie bij het zorg- en veiligheidshuis aangemeld (=72%).

	aantal	%
geen I28 melding	34	28%
alleen besproken op triage ZVH	23	19%
alleen besproken op triage vangnet	37	31%
besproken op triage ZVH en vangnet	27	22%

Een kwart van de personen met een zorgmelding, zijn bekend bij Veilig Thuis.

Doorlooptijden

In Gcos wordt geregistreerd op welke datum een zorgmelding is opgemaakt door de politie en op welke datum de I28 melding is geregistreerd in het Zorg- en Veiligheidshuis. Gemiddeld zit hier 3,4 dagen tussen (weekenddagen tellen hierbij ook mee). Hier zitten echter wel uitschieters tussen, die kunnen oplopen tot 21 dagen. Het komt echter ook regelmatig voor (11x) dat de zorgmelding nog dezelfde dag bij het Zorg- en Veiligheidshuis binnen komen.

Nadat een I28 melding is binnen gekomen, moet een besluit worden genomen met betrekking tot de afhandeling ervan. Tussen het moment van binnen komen en het moment van het besluit zit gemiddeld 4 dagen. Ook hier zitten uitschieters tussen tot wel 22 dagen, maar in 31 gevallen is het besluit in een dag genomen.

Besluit

De manier waarop het besluit in GCos wordt geregistreerd, is niet altijd werkbaar voor analyse-doeleinden. Met enige regelmaat wordt geregistreerd dat de regie wordt belegd bij 'bestaande hulpverlener', of wordt gekozen voor 'anders, nl.', 'overgedragen aan' of 'regie beleggen bij '. Met betrekking tot dit type besluiten, kan niet worden bepaald wie nu verantwoordelijk is voor de regie bij de betreffende persoon. In totaal wordt naar aanleiding van ongeveer een kwart van de zorgmeldingen gekozen voor een dergelijk besluit. Hierdoor is het niet mogelijk om vast te stellen hoeveel verschillende partners betrokken zijn bij een persoon. Wanneer wordt verwezen naar 'bestaande hulpverlening' wanneer eerder al is vastgelegd dat de regie bij bijvoorbeeld IMW is belegd, kan met enige mate van zekerheid van worden uitgegaan dat ook bij 'bestaande hulpverlening' wordt verwezen naar IMW. Wanneer echter als eerste besluit 'bestaande hulpverlening' wordt genoemd, en bij een volgend besluit IMW wordt vermeld, betreft dit dan dezelfde partner of niet? Dat is hier niet te bepalen.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe vaak de verschillende partners betrokken zijn bij de doelgroep. In werkelijkheid zullen deze aantallen hoger liggen, omdat in sommige gevallen met 'bestaande hulpverlening', 'overgedragen aan' etc. ook de betrokken partners worden bedoeld.

	partner betrokken	
	wel	niet
onbekend	37	50
bemoeizorg	25	62
traverse	16	71
IMW	14	73
GGZ	19	68
informatieregisseur	9	78
TCC regisseur	5	82
afstemmingsoverleg	7	80
toegang	4	83
overige partner	10	77

Van de 87 personen die middels een I28 melding bij het zorg- en veiligheidshuis terecht zijn gekomen, is 24% na het besluit in het ZVH niet meer betrokken geweest bij een E33 incident. Van nog eens vier personen was op het moment van analyseren nog niet mogelijk om recidive vast te stellen omdat het besluit met betrekking tot het vervolgtraject pas in december is genomen.

3.5 Tenslotte

Eén van de doelstellingen van deze analyse is om zicht te krijgen op de doelgroep 'personen met verward gedrag' en om in beeld te brengen waar deze personen bekend zijn en welke partners betrokken zijn. Op basis van de beschikbare registratiegegevens blijkt het echter lastig om het gehele proces in beeld te brengen. Een aantal adviezen met betrekking tot de registratie om een volgende analyse sterker te maken:

- In BVH wordt geregistreerd welke rol een persoon heeft die betrokken is bij een incident. Personen kunnen de volgende rollen hebben: melder, betrokkene, hulpbehoevende. Lang niet alle personen die verward gedrag vertonen, staan geregistreerd als hulpbehoevende. Zij

kunnen ook als betrokkene of melder worden geregistreerd waardoor het in de praktijk onmogelijk wordt om de groep 'personen met verward gedrag' te selecteren.

- In GCOS wordt bij het registreren van de actie, met enige regelmaat gebruik gemaakt van opties als 'regie belegd bij bestaande hulpverlening', 'anders, nl...', 'overgedragen aan: (bijv.)' etc. Voor het bepalen van de betrokken partners is het noodzakelijk dat deze op de juiste manier worden geregistreerd in GCOS (dus altijd de partner noemen). Ook zou het nuttig zijn om in GCOS te registreren of een partner bij wie de regie belegd wordt, een nieuwe of bestaande hulpverlener is.